

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NOWA

RZECZPOSPOLITA

Zgnilizna stoczyła partię komunistyczną w Polsce
a miliony na agitację utonęły w błocie

Od jakiegoś czasu cicho jest w Polsce z komunizmem. Gdzieniedzie czasem ukaże się notatka o aresztowaniu, tu i ówdzie jeszcze czasem słycać o zjawieniu się jakiejś literatury ale w praktyce komunizm gdzieś się jakby zawieszony. Tak często do niedawna jeszcze wystąpienia na ulicach Warszawy, rzadziej w innych miastach, zwłaszcza w soboty i dni świąteczne, próby manifestacji z racji różnych bolszewickich uroczystości i rocznic, nie są obecnie zupełnie kontynuowane. Ostatni „dzień antywojenny” w dniu 1 sierpnia przeszedł bez echa. Nikt nawet nie wiedział, że zapowiadana była jakaś manifestacja; podobno nawet nie była zapowiadana jak kiedyś. Dlaczego? Bo nie miał jej kto zapowiadać.

Jakto? Czyżby komunizm znikł zupełnie? To nie, ale znikła zupełnie w Polsce partia komunistyczna. Cóż się z nią stało?

Partia komunistyczna w Polsce od dłuższego już czasu przeżywała kryzys. Zgnilizna toczyła komórki organizacyjne od góry. Robotnicy hołdujący tej partii ograniczyli się do płacenia składek w związkach zawodowych i poza ramy roboty związkowej nie wychodzą. Zubożeli na wszystko to, co przez blisko dwa dziesiątki lat stanowiło ich odżywkę duchową płynącą z Rosji. Nadzieje na rychłe urzeczywistnienie „raju” ziemskiego zmalały, uleciały. Coraz groźniejsze wieści idące ze Wschodu o straszliwych mordach dokonywanych na najwybitniejszych bolszewikach — osłabiły zapasy energiczniejszych, osłabiły wiarę wierzących.

A góra? Korzystając z subwencji Kominternu kradła ile się dało. Korupcja ogarniała coraz liczniejszych. Podejrzewano się wzajemnie o tro-

kizm, znajdując w tym pretekst do niewypłacania tym czy owym z działaczy subwencji na „robotę”. Wywiązały się walki osobiste, zaraza przeszła na dół, które podzieliły się na dwie grupy, z których każda miała swój komitet, działający pod szyldem prawowierności i w wyniku trudno się było, nawet wtajemniczonym, orientować, który komitet jest prawowierny, który ma pieniądze, który okrada partię.

Walki przeniosły się na ulicę. Zama-

chy na poszczególnych „zdrajców”, bójkę między poszczególnymi grupami robotniczymi, zwłaszcza wśród robotników żydowskich, bo tam komunizm głównie trwał, tam też rozkład przybrał groźne rozmiary. Wśród robotników polskich, zresztą nielicznych grup komunistycznych, rozkład postępował normalnie, jeśli można się tak tutaj wyrazić, to znaczy następował paraliż obojętności i zniczenia na wszelkie hasła komunizmu.

Komintern, widząc co się święci,

wysłał coraz to kogoś do Polski w celu przeprowadzenia reorganizacji. Ale ci wysłannicy zamiast leczyć choroby, sami zarażali się chorobą i kradli tak samo. Zażądano wówczas powrotu tych czy owych wysłanników, ale prawie żaden nie ustąpił wezwania. Wiedział co go czeka po powrocie do „raju” i najczęściej uciekał za granicę. Pieniądzy uzyskanych wewnątrz partii ze składek robotniczych było coraz mniej, bo i tu mali „inkasenci” partyjni szli za przykładem go-

ry i także kradli.

Na czarnej liście GPU znajdowało się coraz więcej działaczy komunistycznych w Polsce. Wreszcie trzeba było odkryć przyłbicę i rozwiązano partię komunistyczną. Uczyniły to władze Kominternu, które opracowały obecnie nowy plan akcji. Jaki on będzie? Zobaczymy. Tymczasem może na powiedzieć jedno: miliony rzucone na akcję komunistyczną w Polsce przez dwa dziesiątki lat, utonęły w... błocie.

Rokowania wśród huku dział

Marsz. Blücher aresztuje komisarzy GPU
Czerwona armia przeciw dyplomacji

Odpowiedź sowiecka na japońskie propozycje kompromisowe, jaka nadeszła w piątek do Tokio stawia Japonii warunki bardzo wygórowane. Mianowicie komisarz Litwinow w rozmowie z ambasadorem Szigemitsu zażądał wycofania wojsk japońskich poza linię graniczną, wytyczoną w układach rosyjsko - chińskich w Hungczung i uwidocznoną na mapach. Innymi słowy jest to żądanie wycofania wojsk japońskich daleko poza linię graniczną sprzed 29 lipca. Ambasador Szigemitsu oświadczył, że poinformuje swój rząd o tych żądaniach.

Odpowiedź komisarza Litwinowa komentowana jest w Tokio w ten sposób, iż Sowiety nie zamykają drogi do rokowań. Również i biuletyn sowiecki podkreśla, że komisarz Litwinow nie cofa swej zgody na utworze-

nie komisji mieszanej na warunkach, wskazanych przez niego ambasadorowi japońskiemu. Sowiety stwierdzają, że działania wojenne mogą być wstrzymane o ile status quo, jaki istniał przed 29 lipca będzie przywrócony, zaś reszta sił japońskich, jakie mogą się jeszcze znajdować na terytorium spornym zostanie natychmiast wycofana.

W piątek od wczesnego rana do godziny 3 popoł. ciężka artyleria sowiecka bombardowała nie tylko pozycje japońskie pod Czangkuifeng i Szasao-ping, ale również wioski koreańskie Kozo i Sozan.

Około g. 4 popoł. ukazały się nad pogranicznymi wioskami północnej Korei oraz nad pozycjami japońskimi, bombowce sowieckie, ostrzeliwane gwałtownie przez japońską artylerię przeciwlotniczą.

Według doniesień prasy japońskiej, w mieście Iman nad rzeką Ussuri Sowiety skoncentrowały kilkadziesiąt samolotów. Pomiedzy Chabarowskim i Władywostokiem zauważono intensywne ruchy wojsk sowieckich i kolumny samochodów ciężarowych.

LONDYN 6.8. (Od własnego korespondenta „Nowej Rzeczpospolitej”). Korespondenci z Moskwy donoszą o rosnącym rozdźwięku między marszałkiem Blücherem a komisarzem spraw zagranicznych Litwinowem i popierającym jego stanowisko szefem GPU Jeżowem. Rozdźwięk miał już dojść do tego stadium, że w Moskwie rozeszły się nawet pogłoski o puczu przygotowywanym rzekomo przez sztab dalekowschodniego frontu.

Jednocześnie nadeszły tutaj całkowicie pewne i niezmiernie sensacyjne wiadomości z Chabarowska o rozgrywce między marszałkiem Blücherem a lokalnym GPU. Marszałek Blücher rozkazał zaarrestować żandarmerii wojskowej („wojennoj milicji”) 6 komisarzy GPU, oskarżając ich o „osłabianie bojowego ducha armii” i „hamowanie jej bojowych zapałów”. Z kolei GPU aresztuje wciąż nowych

oficerów pod zarzutem trockizmu. Oficerów tych muszą władze wojskowe uwalniać każdorazowo drogą najostrzejszych interwencji.

Nie mniejszą sensacją stała się charakterystyczna audycja, nadana w piątek, 5 bm., po południu, przez radiostację w Chabarowsku. Audycja ta w formie dialogu transmitowała niezmiernie zjadliwe i złośliwe dowcipy o dyplomatach i dyplomacji nie wymieniając zresztą o jaką dyplomację tu chodzi.

Dosadnie maluje również sytuację i nastroje panujące w armii przemówienie dowódcy dywizji kawalerii gen. Stołpkowa, wygłoszone podczas pogrzebu 20 żołnierzy sowieckich pa-

tych pod Czangkuifeng. Gen. Stołpkow oświadczył m. in. dosłownie: „Nas nie interesują dyplomatyczne rozmowy. Tam, gdzie my stoimy — tam jest ziemia sowiecka”. („Nas nie interesują rozmowy dyplomatyczne. Tam gdzie my stoimy, tam jest ziemia sowiecka”). W dalszym ciągu swego przemówienia gen. Stołpkow oświadczył, iż z zajętych obecnie pozycji armia Dalekiego Wschodu może pójść tylko jedną drogą: drogą wpród.

Powyższe wiadomości wywołały w Moskwie łatwo zrozumiałe wrażenie, przy czym podkreśla się ogólnie, że najbliższe dni będą musiały przynieść decydujące rozstrzygnięcie. (W)

Europa na wywczasach

(g) W biografii cara Aleksandra III znajduje się charakterystyczny szczegół. W czasie, gdy car łowił ryby na wędkę, adiutant jego przyniósł depezę z zagranicy, usprawiedliwiając się, iż tylko dla tego przeszkodził swemu władcy, że depeza zawierała niezwykle ważną treść. Aleksander III ściągnął groźnie brwi i odparł opryskliwie:

— Kiedy car rosyjski łowi ryby, Europa może czekać...

Jakóż czekała, spokojna, że jeżeli jedynowładca Rosji oddaje się swemu ulubionemu sportowi, żadne niebezpieczeństwo polityczne jej nie grozi. Dziś czasy się zmieniły. Kogóż w Europie obchodzi, czy Stalin łowi ryby. Prawdopodobnie nawet przenosi ponad tę rozrywkę polowanie na ludzi.

Ale samo uprawianie rybolówstwa przez kierowników nawy państwowej nie przestało nadal służyć dla Europy jako polityczny barometr. Teraz ten spadek po carach objął premier angielski. Agencje telegraficzne rozgłosiły na wszystkie strony świata jako bardzo ważne wydarzenie, że premier Chamberlain w ostatni czwar-

tek spakował swoje wędkę i udał się do jednego ze szkockich zamków, gdzie będzie uprawiał sport łowienia ryb, jak wiadomo, bardzo przez niego ulubiony. Premier ma zamiar pozostać w Szkocji 6 tygodni.

Przypuszczalnie więc przez ten okres czasu ma Europa zapewnić sobie spokój. Dawniej za Aleksandra III liczyło się okresy pokoju na dziesiątki lat. Dziś na tygodnie. Ha, gdy tak od dawna Europa zostaje pod mieczem niemieckiego Damoklesa i co dzień nawet szary obywatel jest zmuszony zbadać w gazecie, czy na dany dzień jest zapewniony spokój, to przecież obecny ten wyjazd wypoczynkowy p. Chamberlaina daje powód do wielkiej pociechy. Nawet za te 6 tygodni trzeba być wdzięcznym losowi i tylko życzyć, żeby choć przez ten czas inni zaprzestali łąwić ryby w mętnej wodzie. A są przecież i amatorzy tego sportu na naszym kontynencie...

Na razie jednak, kiedy premier angielski łowi ryby, Europa może oddać się wywczasom i być spokojna. Choćby przez 6 tygodni...

Maruszczenko
zawiśł na szubienicy
Koniec kariery groźnego bandyty

W sobotę rano wykonano wyrok śmierci na głośnym bandycie Nikiforze Maruszczenko.

Kariera bandycka Maruszczenki nabrała rozgłosu w roku ubiegłym. Dnia 18 października w parku Kościuszki w Katowicach padł zabity Józef Roter, który wziął w obronę kobietę, bitą przez Nikifora Maruszczenkę i Józefa Kaszewiaka. Po zabójstwie tym obaj bandyci uciekli do Krakowa. Tu usiłował ich zatrzymać przodownik PP Jung, którego bandyci zastrzelili.

Dnia 5 grudnia bandyci dokonali napadu na restaurację Józefa Gałuszki na przedmieściu Katowic, gdzie ranili Gałuszkę, jego żonę Wiktorję i inwalidę Białusa. Dnia 14 grudnia bandytów spotkał wywiadowca PP Henryk Bąk w Warszawie przy zbiegu ulicy Żurawiej i pl. Trzech Krzyży. Spotkanie to zakończyło się śmiercią wywiadowcy. Z Warszawy Kaszewiak i Maruszczenko zbiegli przez Grójec do Białobrzegów, gdzie zatrzymali się u starego Kaszewiaka. Tu osaczyła

ich policja, ale po gorącej wymianie strzałów obu opryszkom udało się uciec. Rychło też dali znać o sobie napadem na kolekturę Mendla Birnbauma, którego postrzelili i obrabowali. Następnie na przedmieściu Radomia napadli na mieszkanie Henryka Praszki, którego również obrabowali.

Wreszcie osaczeni ciasniej bandyci na szosie pod Szydłowcem sterroryzowali Jana Karteta i zajęli jego wóz. Kartet siedział z Kaszewiakiem z tyłu. Maruszczenko powoził. Nadjeżdżający patrol policji domyślając się, że dwaj osobnicy siedzący z tyłu są poszukiwanymi bandytami nie strzelał do Maruszczenki, który zbiegł. Kaszewiak i Kartet padli ranni, po czym dnia 2 stycznia Kaszewiak zmarł z ran w szpitalu. Maruszczenkę schwytano w Bielsku, a sądy skazały go na karę śmierci.

W sobotę rano wyrok śmierci w więzieniu wadowickim wykonano i tak skończyła się krótka, lecz głośna kariera groźnego bandyty.

„I chciałabym i boję się“

Moskwa przed ostateczną decyzją Czy wybuchnie formalna wojna na Dalekim Wschodzie?

Nie można jeszcze powiedzieć, że niebezpieczeństwo wojny sowiecko-japońskiej minęło, ale trzeba obiektywnie stwierdzić, że znacznie się zmniejszyło. Lokalne zatargi zbrojne na granicy mandżurskiej i koreańskiej nie rozszerzyły się i wciąż jeszcze są w tym stadium, w którym obu stronom łatwo będzie przypisać „e zbytniej nerwowości” miejscowych dowódców. Trwają natomiast rokowania dyplomatyczne. A nawet, dzięki ustepliwości japońskiej, przybierają obrót, który obiecuje pomyślne zakończenie. Ostatnia propozycja japońska, aby sporne terytorium uznać tymczasem za pas neutralny, z którego wycofują się wojska obu stron aż do czasu przeprowadzenia zgodnie de limitacji i wyznaczenia granicy przez komisję mieszana, wydaje się być propozycją bardzo umiarkowaną i rozsądną. Są też szanse, że będzie przez Moskwę potraktowana rzeczowo.

Powody umiarkowania ze strony Japonii są zupełnie jasne i zrozumiałe i nie wymagają komentarzy. Sytuacja Japonii tłumaczy to aż nazbyt jasno. Tak jasno, że umiarkowanie to jest aż niebezpieczne, bo może być aż drugiej strony zachętą do większej nieustępliwości, która mogłaby doprowadzić do wojny. Bo Sowiety zdają sobie nie wyważone sprawę z tego, że Japonia nie chce obecnie wojny. Znają jej trudności w Chinach. Znają jej położenie gospodarcze i finansowe. I wiedzą, że nie bardzo może liczyć na pomoc z czyjejś strony. Wyjątkowo umiarkowany i spokojny ton prasy niemieckiej zauważono niewątpliwie i w Tokio i w Moskwie. Zresztą w okresie, w którym rozwija się ofensywa pokojowa Niemiec na Anglię i Francję, ofensywa, w której Niemcy przechodzą do porządku dziennego nad interesami na wet znacznie im bliższych i potrzebniejszych Włoch, nie mogło Japonia oczekiwać wydatnego sukursu z niemieckiej strony.

Klucz do sytuacji znajduje się w tych warunkach raczej w Moskwie, która wyraźnie waha się przed ostateczną decyzją. Co jest powodem tego wahania? Zależy się, że zarówno powody wewnętrzno-polityczne, jak i zagraniczno-polityczne.

W polityce wewnętrznej toczy się rozgrywka pomiędzy wodzem armii na Dalekim Wschodzie marszałkiem Blücherem, a Narkomindiem z Litwinowem na czele. Zdaje się, że Stalin, który ten spór będzie musiał rozstrzygnąć, nie wypowiedział jeszcze ostatniego słowa. Spór jest zacięty, bo w warunkach sowieckich może w nim chodzić nie tylko o stanowiska i wpływy, lecz wręcz o głowę... Argumenty są ważkie po obu stronach, ale u Stalina bodaj największy ciężar gatunkowy mają te względy, o których się w dyskusji nie mówi: z jednej strony obawa przed niezadowolonymi armii, która pragnie wojny z Japonią w dogodnych, jak sądzi, warunkach, z drugiej zaś strach przed następstwami, i to zarówno możliwej klęski, która mogłaby stać się grobem reżimu, jak i zwycięstwa, przez które Blücher mógłby wyrósł Stalinowi nad głowę.

Argumentami zagraniczno-politycznymi posługuje się przede wszystkim Litwinow. Idzie o to, że te państwa, na których

przyjaźń Sowiety liczą: Francja, Anglia a nawet Stany Zjednoczone, są za utrzymaniem pokoju. Rozmowa paryska ambasadora Surica z min. Bonnetem przekonała o tym Sowiety całkowicie. To samo widmo odosobnienia, które skłania Tokio do umiarkowania, wisi przeto również nad Moskwą. Mocarstwa europejskie, które właśnie podejmują próbę pojednania, nie chcą, aby przeszkodził jej huk armat na Dalekim Wschodzie.

Dlatego przede wszystkim wojny jeszcze nie ma i są szanse jej uniknięcia. O ile oczywiście „nerwowi” dowódcy nie

stworzą tymczasem faktów dokonanych, których już nie będzie można cofnąć.

W. NIENASKI

Czy tym razem czynniki miarodajne staną na wysokości zadania? Rokowania o rozszerzenie praw polskich w dziedzinie pracy w Gdańsku

(Od własnego korespondenta „Nowej Rzeczpospolitej“)

GDANSK, 6. 8. Rokowania o rozszerzenie praw polskich w dziedzinie pracy w Gdańsku pomiędzy Zjedno-

zeniem Zawodowym Polskim, Zrzeszeniem Pracy a Krajowym Urzędem Pracy w Gdańsku, zostały chwilowo

wstrzymane. Ze strony polskiej zostało wysuniętych 6 punktów, będących wyrazem troski związków zawodowych o byt materialny polonii gdańskiej. Z punktów tych tylko niektóre, i to nie zasadniczej wagi zostały załatwione pozytywnie.

Należy do nich przede wszystkim zgoda na ustanowienie przedstawiciela ZZZP w wydziale taryfowym przy powierniku pracy w senacie W. Miasta, oraz uprawnienie polskiej ludności rolnej do kształcenia się w rzemiośle w mieście Gdańsku, co do tej pory było wstrzymane, skutkiem czego polskie placówki rzemieślnicze upadały, lub przechodziły w ręce niemieckich czeladników.

Następnie częściowo został załatwiony postulat, aby dla polskiej przedsiębiorstw został ustanowiony w senacie polski powiernik pracy. Uzyskano tylko tyle, że ma być utworzony urząd stałego pośrednika pomiędzy powiernikiem a ZZZP.

Natomiast istnieją trudności w uzyskaniu zgody na utworzenie stanowiska polskiego referenta w Krajowym Urzędzie Pracy, jak niemniej panuje zasadnicza rozbieżność pomiędzy stroną polską i gdańską w poglądach na obowiązek ludności polskiej w obsłudze tzw. „Landhefferdienst“.

Protokół polsko-gdański z 30 lipca 1934 roku ustalił, że do służby pracy nie będą powoływane osoby „pochodzenia lub języka polskiego”, z tej zasadniczej racji, że ma ona na celu wychowanie młodzieży w duchu narodowo-socjalistycznym. Na tej podstawie delegacja polska uważa, że ludność polska nie ma obowiązku posiadania „paszportu pracy”, uprawniającego do korzystania z pośrednictwa krajowego urzędu pracy w Gdańsku. Natomiast delegacja gdańska, wbrew wyraźnemu brzmieniu umowy, pragnie utrzymać przymus rocznej pracy, na roli dla ludności polskiej z tym teoretycznym wyjątkiem, że młodzież polska ma być kierowana do gospodarzy Polaków.

Zasadniczy jednak sprzeciw napotkała strona polska przy wniosku domagającym się przywrócenia posiadanej już przed 2 laty przez związki zawodowe prawa bezpośredniego pośredniczenia w pracy pomiędzy firmami polskimi a robotnikami i urzędnikami Polakami. Należy tu podkreślić, że zarówno ustawa o krajowym urzędzie pracy z 1934 roku, jak i nowela z października 1936 roku, dopuszczają przelanie części kompetencji „Landesarbeitsamtu” na organizacje zawodowe, nie wyłączając organizacji polskiej. Jak dotąd, senat woi nego miasta nie korzystał z tych swoich uprawnień.

Nieuzgodnione pomiędzy obydwoma delegacjami wnioski pójdą w najbliższym czasie do rozwiązania i ostatecznej decyzji prezydenta senatu Greisera. Dopóki ostateczne słowa w tej mierze nie zostały wypowiedziane, Komisariat Generalny RP w Gdańsku ma możliwość poprzeć postulaty polskie w imię swobodnego rozwoju polskiego życia gospodarczego w Wolnym Mieście.

Polska opinia publiczna oczekuje, że tym razem czynniki miarodajne staną

T.K.

Co to jest agencja „Parest“? Wizyta norweska w świetle prasy francuskiej

(Telefonem od własnego korespondenta)

PARYŻ, 6. 8. Od pewnego czasu funkcjonuje w Paryżu prywatna agencja telegraficzna p. n. „Parest” (Paris Est). Jest ona całkowicie do dyspozycji niektórych rządów Europy środkowej i południowej, np. Jugosławii, Rumunii, Węgier itd. Komunikaty przez nią lansowane posiadają charakter wyraźnej tendencji, przesłaniający urzędowe pochodzenie otrzymywanych przez nie wiadomości.

W czwartek „Parest” roztrząbił wiadomość o trudnościach, na jakie napotyka wyjazd do Francji gen. Sikorskiego. Ta sama agencja puściła w świat zmyśloną informację, że b. min. Wł. Kiernik ma zamiar wrócić do kraju.

Dzienniki francuskie podkreślają, że jest rzeczą znamionną, iż niektóre rządy korzystają z prywatnej agencji telegraficznej, która puszcza w świat wiadomości przeznaczone na wprowadzenie w błąd opinii zagranicznej.

Wbrew doniesieniom niektórych pism warszawskich prasa francuska stosunkowo niewiele zajmowała się podróżą polskiego ministra spraw zagranicznych do Norwegii. Dopiero wczoraj „Journal des Debats” zamieścił obszerniejszą o tym depesze, w której czytamy: „Polski minister spr. zagr. opuścił wczoraj Norwegię, gdzie bawił przez trzy dni w charakterze urzędowym. W rozmowie z dziennikarzami polski minister wyraził zadowolenie z powodu tego, że po zycia Norwegii wobec Ligi Narodów jest identyczna z pozycją Polski.

Następnie minister polski wychwalał realistyczny zmysł krajów skandynawskich, jak również dążenie ich

do działania w sposób realistyczny. W końcu gość polski wyraził szereg wątpliwości co do przyszłości Ligi Narodów i oświadczył, że gdyby nawet zrealizowane zostały głębokie reformy w statucie Ligi — zachowa cały pesymizm odnośnie do przyszłości instytucji genewskiej“.

Znamiennym jest, że ani „Temps” ani „Petit Parisien” nie zamieściły powyższego telegramu. Natomiast dziennik „La Croix” poświęca wizycie artykuł wstępny pt. „Państwa skandynawskie”, w którym omawia m. in. pobyt ministra polskiego w O-

sło raczej w sensie negatywnym.

W kołach zbliżonych do rządu francuskiego przeważa optymizm co do rozwoju sytuacji międzynarodowej. Wiadomości, że konflikt japońsko-sowiecki załatwiony będzie pokojowo: tak, aby obie strony wyszły „z honorem” zdają się potwierdzać. Co do sytuacji w Czechosłowacji trzeba podkreślić, że według wiadomości z Pragi — pierwsze rozmowy lorda Runcimana pozwoliły mu już zaznaczyć się dokładnie z zagadnieniem sudeckim i dojść do wniosków niezbyt pocieszających dla Henleina. (A)

Pamiętano o torze na stołach sędziowskim Zapomniano o — krucyfikach

W Warszawie przebudowuje się drugie skrzydło sądu grodzkiego a jednocześnie przy ul. Leszno wykańcza się gmach sądów grodzkich. W związku z tym przygotowuje się całkowicie nowe urządzenie sal sądowych, jednakowe do nich meble i jednokolorowe stoły sędziowskie. Stoły te posiadają wklejony środek ornament z dwóch kawałków drzewa złożonych w kształcie krzyża, nie ma natomiast w nowych salach sądowych właściwego krzyża - krucyfiksów.

W salach wydziałów karnych odbywa się zaprzysięganie świadków i podczas tego uroczystego aktu skład sądu wyjątkowo wraz całą publicznością powstaje. I oto zaprzysięganie świadków ma się odbywać przed dwa ma skrzyżowanymi drewniankami!...

Warto wobec tego przypomnieć, że oprócz odwiecznej tradycji mamy wyrażone rozporządzenie ministra sprawiedliwości z dnia 1 grudnia 1932 r. (Dz. Ust. N. 110 z r. 1932, poz. 905). Art. 182 tego rozporządzenia głosi: „W salach rozpraw na ścianie poza stołem sędziowskim znajduje się wizerunek herbu państwa, a na stole sędziowskim krucyfiks. W miejscowościach, gdzie spodziewane jest składanie przysięgi przez osoby, wyznające religię mojżeszową, powinna znajdować się w sądzie tora“.

Tymczasem na każdym stole sędziowskim znajduje się tora, a w nowourządzonych salach sądowych zabrakło krucyfiksów wbrew odwiecznemu u nas zwyczajowi i wymaganiom prawa. Niewątpliwie jest to przykre dla katolika, sędziego, adwokata czy strony, przeoczenie, jednak w czynnych dziś blisko dwa latach salach sądowych przebudowanego już skrzydła gmachu Sądu Okręgowego w Warszawie, krucyfiks na stołach sędziowskich nie ma.

Ponieważ obecnie wykańcza się przebudowę drugiego skrzydła tego gmachu a także nowy gmach dla sądu grodzkiego i wydziałów odwoławczych sądu okręgowego, powstaje obawa, aby przy ujednostajnieniu urzędów wewnątrz nowych sal nie wstawiono do nich takich samych standardyzowanych stołów sędziowskich z wklejonym w nie ornamentem w kształcie krzyża zamiast wymaganego przez prawo i obyczaj krucyfiksów. (KAP)

Oszczędności i kredyt

W dniach 10 i 11 września odbędzie się we Lwowie ogólnopolski Kongres Komunalnych Kas Oszczędności, poświęcony omówieniu aktualnych zagadnień kapitalizacji, kredytów, przepisów prawnych itp.

Marx - Lenin - Stalin - przeciw wierze „Zboczenia idealistyczne” uczonych sowieckich

Są na świecie — głównie we Francji — teoretycy bolszewizmu, którzy entuzjastycznie stosunkiem rządu sowieckiego do uczonych...

Pozwolimy sobie entuzjastom tym przypomnieć sprawę słynnego znawcy chińskiej literatury, uczonego członka akademii W. M. Aleksiejewa, który na zaproszenie swoich francuskich kolegów bawił w r. 1926 w Paryżu i brał udział w konferencjach naukowych na temat cywilizacji i filozofii chińskiej. Aleksiejew wydał później w roku 1937 „Historię literatury chińskiej“.

Otóż jak donosi „Prawda”, w ostatnich miesiącach na żądanie GPU — Akademii moskiewska kazała Aleksiejewowi stawić się przed sobą i udzieliła mu ostrych admonicji, zarzucając, że „prace jego owiane są idealizmem,

nie zgadzającym się z historycznym materializmem, jakiego wymaga się od uczonych sowieckich“. Następnie kazano Aleksiejewowi do końca roku złożyć dowody, że wyrzeka się i potępia swoje błędy reakcyjne i sprzeczne z nauką sowiecką...

Takie zame zarzuty postawiono grupie uczonych fizyków, z członkiem akademii Joffem na czele: „od dwóch lat dały się zauważyć w pracach ich „zboczenia idealistyczne” mogące w konsekwencji doprowadzić do interpretacji przychylnych dla wszelkiego rodzaju wierzeń religijnych i do wniosków korzystnych raczej w walce z ateizmem...“

To jest skandal! i partia Marx — Lenin — Stalin domaga się, aby położono temu kres“.

Wstrzymanie marszu japońskiego na Kin-Kiang Ofensywa chińska na północy Partyzanci niszczą etapy japońskie

HANKOU, 6. 8. Wojskom chińskim udało się zatrzymać silne kolumny japońskie posuwające się na Kiukiang, celem przecięcia komunikacji Hankou z południem. Operacja ta miałaby decydujące znaczenie dla całej akcji na tym odcinku. Japończycy dokładają wszelkich starań, by złamać opór chiński, kierując pod Kiukiang coraz to nowe rezerwy.

Na froncie północnym wojska chińskie, wykorzystując swą przewagę liczebną, powstała skutkiem przerzucenia gros sił japońskich pod Hankou i na granicę mandżurską — posuwają się szybko naprzód. Ostatnio odebrano Japończykom miasto Tsijuan. Obecnie zaś przednie strażnice chińskie znajdują się już pod Tsinhua i Huatsin.

Wypadki na granicy mandżurskiej przyczyniły się do ożywienia działalności oddziałów partyzanckich, które

coraz ostrzej atakują etapy japońskie i drobniejsze garnizony, zmuszając

sztab japoński do odciągania rezerw z frontu na tyły.

Czechosłowacja nie zgodzi się na autonomię Sudetów 5-godzinna konferencja Henleinowców z zastępcą lorda Runcimana

PRAGA, 6. 8. Program działalności lorda Runcimana podzielony został na dwa etapy. Pierwszy obejmie studia nad zagadnieniem mniejszościowym w Czechosłowacji przez przeprowadzenie rozmów z miarodajnymi osobistościami i zwiedzenie obszarów mniejszościowych, łącznie z Czeszczyzną i Słowaczczyzną — drugi — będzie to właściwa akcja mediacyjna, której zarysy jeszcze dotąd nie zostały ustalone.

Lord Runciman będzie codziennie wysyłał raport do Londynu.

Panuje ogólne przekonanie, że rząd czechosłowacki zgodził się na daleko idące ustępstwa, z wyjątkiem autonomii terytorialnej, którego to zagadnienia nawet nie będzie dyskutował. Rząd czeski uważa bowiem, że po udzieleniu Sudetom autonomii, ogłoszą się one natychmiast samodzielną republiką i zadeklarują przyłączenie się do Niemiec. Utrata zaś obszarów sudeckich byłaby końcem niezależności Czech tak pod względem gospodarczym jak i wojskowym.

W związku z powyższym nie przypuszcza się, by lord Runciman wystąpił z podobnym projektem.

Rząd czechosłowacki obraduje w sprawie permanencji. W czwartek premier Hodža złożył sprawozdanie gabinetowe

Szczałki rodziny carskiej znajdują się w safesie bankowym? Sensacyjne rewelacje gen. Janin

PARYŻ, 6. 8. B. szef francuskiej misji wojskowej na Syberii gen. Janin ogłosił w prasie paryskiej niezwykle sensacyjną rewelację.

Gen. Janin stwierdza mianowicie, że po zajęciu Ekaterynburga przez wojska admirała Kołczaka, rozpoczęto poszukiwania zwłok zamordowanej rodziny carskiej i część ich znaleziono.

Szczałki te z resztkami ubrań, jak np. kłama od paska carewiczki, przewieziono z Syberii do Francji w skrzyniach opatrzonych pieczęciami dyplomatycznymi.

Skrzynie te znajdują się obecnie w depozycie w safesie jednego z banków poza granicami Francji.

Urzędnicy włoscy w mundurach

RZYM, 6. 8. Mussolini zatwierdził wzory mundurów, które będą musieły nosić urzędnicy włoscy podczas pełnienia służby.

Obowiązek noszenia mundurów wchodzi w życie w październiku r.

Stosunki włosko-francuskie Warunki angielskie dla Rzeszy

PARYŻ 6. 8. Koła rządowe wyjaśniają oficjalnie, że w obecnych stosunkach włosko-francuskich Francja nie wysunie żadnej inicjatywy.

lecz będzie czekała na pierwsze kroki ze strony Rzymu.

Utrzymuje się tutaj również przekonanie, że zasadniczym warunkiem porozumienia niemiecko-angielskiego jest przywrócenie spokoju w Europie środkowej, ściślej zaś — uregulowanie kwestii sudeckiej i przystąpienie czynne Niemiec do prac nad rozwiązaniem problemu emigrantów z Rzeszy.

Co powiedział min. Beck dziennikarzom norweskim

OSLO, 6. 8. Według depeszy urzędowej PAT — min. Beck w wywiadzie udzielonym dziennikarzom norweskim oświadczył m. in., że stosunki z Rzeszą Niemiecką są zadowalające, a Polska stosuje zasadę szanowania

innych reżimów, żąda jednak również by inne kraje uznawały strukturę państwa polskiego.

Na zakończenie min. Beck oświadczył, że stosunki z Gdańskiem są dobre i sprawa Gdańska jest załatwiona.

Po gen. Le Rond — gen. Hamilton Wizyta angielska w Berchtesgaden

LONDYN, 6. 8. Prasa angielska podaje, że gen. Hamilton prezes brytyjskiego „Legionu Szkockiego” spędził noc w Berchtesgaden i był podejmowany herbatą przez kanclerza Hitlera.

wojskowego wojsk alianckich w Berchtesgaden. Koła polityczne przypuszczają, że gen. Hamilton, podobnie jak swego czasu gen. Le Rond, przeprowadził z Hitlerem pewne rozmowy dyskrecjonalne.

Jest to już druga wizyta wybitnego

Spoliczkowanie henleinowskiego posła

PRAGA, 6. 8. Podczas sprzeczki między posłem henleinowskim dr. Eichholzem, a nieznanym osobnikiem, dr. Eichholz miał wyrazić się obraźliwie o oznace ochotniczej z 1919 r., za co

został przez owego osobnika spoliczkowany.

W komisariacie dr. Eichholz zaprzeczył jakoby miał użyć słów obraźliwych. Stwierdzono, iż nie odniósł on żadnych ran.

Mussolini przyjedzie do Budapesztu

RZYM, 6. 8. Mussolini przyjął oficjalnie zaproszenie rządu węgierskiego od wicedyrektora Budapesztu.

Wizyta dojdzie do skutku prawdopodobnie wczesną jesienią.

Dyplomatom francuskim nie wolno się żenić bez pozwolenia

PARYŻ, 6. 8. W dzienniku oficjalnym ukazało się zarządzenie, dotyczące osób, pozostających we francuskiej służbie dyplomatycznej, którym w przyszłości nie wolno będzie wstępować w związki małżeńskie bez uprzed-

niego zezwolenia ministra spraw zagranicznych.

Jedynie w wyjątkowych wypadkach będą dopuszczalne związki małżeńskie francuskich urzędników dyplomatycznych z cudzoziemkami.

Jeszcze jedna szubienica Stracenie Figlarza w więzieniu poznańskim

POZNAŃ, 6. 8. Wobec tego, iż Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski, dzisiaj w nocy wykonano wyrok śmierci na

Florianie Figlarzu, zabójcy Figlarzówny i gospodyni Augusty Oertel.

Śmiertelna rana na szyi Tajemnicze zabójstwo na Woli

Dziś o świcie na polach ul. Zawiszy idący do pracy robotnicy znaleźli zwłoki nieznanego mężczyzny. Zaalarmowano policję, która przybyła natychmiast i wszczęła dochodzenie.

Dokonano szczegółowych oględzin zwłok i ustalono, że był to 32-letni Hieronim Oskroba, zamieszkały przy

ul. Listopadowej 20. Na szyi jego znaleziono niewielką ranę, pochodzącą prawdopodobnie od noża. Była to jednak rana śmiertelna.

Zarządzono poszukiwanie zabójców. Jakże jest to zbrodni, na razie nie wiadomo.

Rokowania polsko-mandżurskie

TOKIO 6. 8. Odbijają się tu rokowania pomiędzy przedstawicielami japońskiego ministerstwa spraw zagran., ambasady polskiej oraz rządu mandżurskiego — w sprawie uznania de jure i de facto państwa Mandżukuo przez Polskę.

Gdy tylko rokowania te zostaną za zakończone, nastąpi otwarcie generalnego konsulatu polskiego w Charbinie.

Grad jak kurze jaja zniszczył p'ony

KIELCE, 6. 8. W dniu wczorajszym nad częścią powiatu kieleckiego przeszła gwałtowna burza, w czasie której na polach wsi Polichno i Skiby spadł grad wielkości jaja kurzego i na przestrzeni 300 ha zniszczył zasiewy.

Bandyci w Lubelszczyźnie dają o sobie znać

LUBLIN, 6. 8. We wsi Nieledeu powiatu hrubieszowskiego dokonano w ub. środę zuchwałego napadu rabunkowego, którego ofiarą padł właściciel składu tytoniu. W nocy trzej uzbrojeni w rewolwery bandyci wtargnęli do sklepu Szyi Frydmana, który obudzony szmerami wyszedł z przyłegłego pokoju. Bandyci na widok właściciela sklepu dobyli broń i dwoma strzałami położyli go trupem na miejscu. Następnie spłodowali mieszkanie i sklep, zabierając wyroby tytoniowe.

Drugiego napadu rabunkowego dokonano na szosie sokolowskiej, gdzie dwóch bandytów napadło na Chajmę Ternera, który jechał w towarzystwie furmana. Bandyci steroryzowali ładujących strzałami z rewolwery i zrabowali kupców 2.000 zł.

20.000 zabitych Straty wojsk walenckich nad Ebro

SALAMANKA 6. 8. Według posiadanych przez sztab gen. Franco wiadomości, straty nieprzyjacielskie poniesione w ciągu ostatnich dni w bitwie nad Ebro przekraczają 20.000 zabitych.

W ciągu piątku wojska gen. Franco posunęły się naprzód na całej linii,

zdobytą szereg ufortyfikowanych pozycji nieprzyjacielskich.

Agenci „Gestapo” porwali fabrykanta niemieckiego z Czechosłowacji

(Od własnego korespondenta „Nowej Rzeczpospolitej”)

PRAGA, 6. 8. W niedzielę 31 lipca r. b., dwaj nieznanymi mężczyznami przekroczyli granicę niemiecko-czeską koło Mordgrundu i wkroczyli do lasu, należącego do niemieckiego fabrykanta F. Schönbacha z Petrovic. Schönbach w towarzystwie swoich dwóch synów uczniów znajdował się właśnie wówczas w lesie. Nieznajomi poprosili go, aby im wskazał gdzie jest granica gdyż nie wiedzą czy jej nie przekroczyli.

Gdy Schönbach podszedł z nimi do granicznego potoku — nieznanymi oświadczył nagle, że są agentami „Gestapo” i przy pomocy trzeciego agenta, który oczekiwał nad brzegiem rzeczki wyciągnęli siłą Schönbacha na terytorium niemieckie, do oczekującego w pobliżu zamkniętego auta, które natychmiast odjechało w nieznanym kierunku.

Schönbach należał do stronnictwa katolików niemieckich, w którym odgrywał wybitną rolę. Po przystąpieniu stronnictwa do partii Henleina agitował silnie za jak najszybszym oddzieleniem się ze względu na stosunek Henleina do Kościoła. Ostatnio, gdy „Deutsche Presse” stała się znów

organem katolickim, a katolicy coraz liczniej opuszczają szeregi henleinowców — działalność Schönbacha stała się dla sztabu Henleina ogromnie niepożądana, zwłaszcza Schönbach był tym, który jakoby skłonił prezesa Katolickiego Związku Niemieckiego — Reichenbergera do udania się na zaproszenie angielsko-francuskich kół katolickich do Londynu i Paryża, celem poinformowania opinii w tych państwach o stosunkach Henleina do katolicyzmu i katolików niemieckich do Henleina.

Wobec powyższego w sztabie Henleina zapadło postanowienie uprowadzenia Schönbacha przy pomocy agentów „Gestapo” do Niemiec i osadzenia go w obozie koncentracyjnym. Rodzinie porwanego fabrykanta obiecano ze strony henleinowców, że o ile zachowa o całej sprawie ścisłe milczenie to partia postara się o zwolnienie jej męża.

Rodzina jednak, uważając podobne postanowienie sprawy za zwykły szantaż, zameldowała o wypadku władzom czechosłowackim, które wszczęły energiczną akcję.

J. M.

Morze ognia nad Kolumbią brytyjską

MONTREAL, 6. 8. W brytyjskiej Kolumbii wybuchł olbrzymi pożar lasu, który objął 100 tysięcy akrów. Musiano ewakuować ludność 9 miast celem uchronienia jej od niebezpieczeństwa rozszalałego żywiołu. W jednym z punktów spłonęło 35 milio-

nów stóp kłoców drzewnych. Dym nad tego morza ognia wznosi się na wysokość 6 tysięcy stóp, zaciemniając horyzont leżący o 100 mil od miejsca katastrofy miasta Vancouver i zasypując jego ulice popiołem.

Nowe bomby w Palestynie

JEROZOLIMA 6. 8. Podczas starć z Arabami pod Ramat zabito policjanta żydowskiego.

W pobliżu jednej z kolonii żydowskich wybuchła mina dynamitowa, zabijając 8 Żydów i raniąc kilkunastu.

